

ЗВІТ
про роботу кафедри екології та менеджменту довкілля
ННІ екології
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
за 2020-2021 н.р.

На кафедрі екології та менеджменту довкілля загальна кількість працівників становила 17 осіб. Серед науково-педагогічних працівників докторів наук – 3 особи, професорів – 2 особи, кандидатів наук, доцентів – 5 особи, кількість доцентів без наукового ступеня – 2

Кафедра відповідальна за реалізацію освітньо-професійної програми «Екологічний контроль та аудит». Задіяна у реалізації ОПП «Екологія», «Заповідна справа», «Екологічна безпека», «Екологія та охорона навколишнього середовища».

Реалізація основних напрямів Стратегії розвитку університету

За напрямом 1 «Університетська наука у 2025 році»

На виконання **Проекту 1.1. «Підвищення конкурентної здатності університетської науки у світовому академічному просторі»**

Публікація наукових статей

У 2020-2021 н. р. на кафедрі опубліковано **19** тез та **21** наукові статті зокрема, 4 – у виданнях, що входять до наукометричної бази Web of Science (2) та SCOPUS (2).

Кафедрою у 2020-2021 н. р. було видано збірник наукових праць Всеукраїнських наукових Таліївських читань «Охорона довкілля» та збірник тез Міжнародної інтернет – конференції «Актуальні проблеми формальної і неформальної освіти з моніторингу довкілля та заповідної справи».

Конференції:

Кафедра є організатором:

- ХХІІІ Міжнародної науково-практичної конференції «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування: освіта – наука – виробництво» (17-18 грудня 2020 року),
- Міжнародної інтернет-конференції «Сучасні проблеми екологічного контролю та аудиту» (24 лютого 2021),
- ХХІV Міжнародної науково-практичної конференції «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування: освіта – наука – виробництво» (29-30 квітня 2021 року).

Кафедра брала участь у організації «VІІІ Міжнародної наукової конференції молодих вчених «Екологія, неоекологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» (26–27 листопада 2020 р.) та Всеукраїнських наукових Таліївських читань (29 жовтня 2020 р.).

Конкурси:

I тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціалізації «Електромагнітне випромінювання» (Мазуренко Г. О. Керівник: доц. Лісняк А. А.);

I тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальністю «Управління екологізацією» (Калиновський О. І. Керівник: доц. Тітенко Г. В.);

I тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальністю «Економіка екосистем» (Лобзенко Г. П. Керівник: доц. Тітенко Г. В.);

I тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальністю «Державний екоконтроль» (Миц І. О. Керівник: доц. Кучер А. В.);

I тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальністю «Екоменеджмент» (Прядкіна К. О. Керівник: проф. Ачасов А. Б.);

I тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальністю «Державний екоконтроль» (Миц І. О. Керівник: доц. Кучер А. В.);

I тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальністю «Екологічний контроль» (Хацина Б. А. Керівник: проф. Ачасов А. Б.);

I тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальністю «Екологічний аудит» (Шаповалова О. С. Керівник: доц. Кучер А. В.);

I тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальністю «Електромагнітне випромінювання» (Мазуренко Г. О. Керівник: доц. Кулик М. І.);

I тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальністю «Шумове забруднення» (Нікітенко С. О. Керівник: доц. Кулик М. І.);

I тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальністю «Шум залізниці» (Філатов В. М. Керівник: доц. Кулик М. І.).

На виконання п. 1.3. «Створення системи ефективного стимулювання викладачів та науковців до наукових розробок світового рівня, інноваційної діяльності, розвитку прикладних досліджень»:

За результатами XXI виставки-конкурсу навчальної та наукової літератури Каразінського університету (напрямок «Наукова література (монографії)») дипломом III ступеня нагороджено доцента кафедри екології та менеджменту довілля навчально-наукового інституту екології Анатолія Васильовича Кучера за монографію «Стратегічні напрями розвитку низьковуглецевого землекористування як запоруки стійкості до змін клімату»

За підсумками роботи у 2020 році Премією імені В. Н. Каразіна II ступеня було нагороджено доцента кафедри екології та менеджменту довілля навчально-наукового інституту екології Анатолія Васильовича Кучера.

На виконання п. 1.4. «Комерціалізація наукових розробок» :

У 2020 році подано проект прикладного дослідження, що виконуватиметься за рахунок видатків загального фонду державного бюджету «Модель екосистемного менеджменту територій, що постраждали у результаті збройних конфліктів».

У 2021 році подано проект прикладного дослідження, що виконуватиметься за рахунок видатків загального фонду державного бюджету «Теоретичне обґрунтування та концептуальне проектування структури екологічного кластеру інфраструктури геопросторових даних Харківського регіону»

У 2021 році укладений договір з ТОВ Науково-виробниче підприємство «Екопром» на виконання «Експертний висновок щодо оцінки необхідності проведення додаткових польових досліджень оцінки впливу на довкілля для деталізації інформації в Звіті з ОВД проект «ТОВ «КОАЛТРЕЙДІНДАСТРІ» № 20201066684 в Реєстрі ОВД».

На виконання п. 1.6. «Ефективна аспірантура та докторантура»

У 2020-2021 н. р. аспірантка: Костенко В. В. (4 рік навчання, заочна форма).

За напрямом 2. Освітня діяльність у 2025 році

На виконання **п. 2.1. «Абітурієнт Каразінського»** постійно проводиться робота зі вступниками, профорієнтаційна робота.

Для покращення профорієнтаційної роботи та формування контингенту студентів протягом 2020-2021 навчального року кафедрою екології та менеджменту докільця розроблені та реалізовані наступні заходи:

- співробітники кафедри брали активну участь у проведенні Дня відкритих дверей в університеті (30.01.2021 р.);
- викладачами кафедри проводяться зустрічі з абітурієнтами у закріплених школах, ліцеях, гімназіях та технікумах;
- співробітники кафедри беруть участь у підготовці переможців МАН та рецензують роботи.

3.11.2021 в Каразінському інституті екології відбулась презентація кафедри та менеджменту докільця (екології та неоекології) http://ecology.karazin.ua/wp-content/uploads/2020/11/kafedra_prezentacija-eni.pdf. Захід був спрямований на підтримку та посилення роботи з талановитими дітьми, подальший розвиток успішних практик профорієнтаційної роботи, посилення та пошук нових можливостей популяризації університету для залучення талановитих та мотивованих вступників на бакалаврські програми, зокрема, природничого та фізико-математичного профілю, а також акцент на залучення внутрішніх і зовнішніх вступників на магістерські програми.

В рамках виконання програми **«Цілі Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна у сфері якості на 2020-2021 н.р.»** **ціль №2**, «Створити передачі науково-популярного циклу про цікаву науку у форматі STEAM зі студентами, викладачами та науковцями університету у ролі сценаристів та ведучих» - записана відеолекція «Геоінформаційні технології в плануванні сталого розвитку територій» (<https://www.youtube.com/watch?v=s9ckХуНр1z4>). Готується її переклад на англійську мову та оприлюднення на сайті ННІ екології

На виконання **п. 2.2. «Випускник Каразінського»**

Освітні програми «Екологія» та «Екологічний контроль та аудит», реалізується із залученням роботодавців, що працюють на кафедрі екології та менеджменту докільця за сумісництвом або згідно договорів про співпрацю:

Гриценко Анатолій Володимирович, доктор географічних наук, професор, директор науково-дослідної установи «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем»

Кафедра організує проведення презентацій роботодавців, професійних організацій, професійних майстер-класів та відкритих лекцій роботодавців.

В рамках виконання програми «Цілі Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна у сфері якості на 2020-2021 н.р.» **ціль №4**, «Розробити вебплатформу з працевлаштування та практичної підготовки» - кафедра приймає участь у наповненні сторінки «Вакансії для екологів» (<http://ecology.karazin.ua/jobs-ecology/>) на сайті ННІ екології.

На виконання **п. 2.4. «Ефективний куратор»**

Співробітники кафедри, що є кураторами : Лісняк Анатолій Анатолійович (ДЕ-12, ДЕ-22), Ричак Наталія Львівна (ДЕ-42), Кравченко Наталія Борисівна (ДЕ-51), Кучер Анатолій Васильович (ДЕ-52, ДЕ-62), Карпов Віталій Ігнатович (ДЕ-61).

На виконання п. 2.5. «Індивідуальні освітні траєкторії» здійснено забезпечення навчальних дисциплін електронними навчальними ресурсами, розміщеними на сайті факультету (плани та програми, електронні версії підручників, навчальних посібників, лекційні презентації, матеріали для самостійної роботи студентів, завдання для самоконтролю, приклади екзаменаційних білетів тощо).

На виконання п 2.6. «Практична складова освітнього процесу»

Кафедрою укладено договори про порозуміння та співробітництво із роботодавцями та профільними професійними організаціями:

1) Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О. Н. Соколовського»

2) Науково-дослідної установа «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем»

На виконання п. 2.8 «Електронне навчання», ціль №5 викладачі пройшли стажування на курсах ЦЕН та розробили електронні (дистанційні) навчальні курси, отримали сертифікати Центру електронного навчання у 2020-2021 н. р.:

У 2020-2021 н. р. підвищення кваліфікації пройшли:

– проф. *Ачасов А. Б.* – підвищення кваліфікації за програмою «Інновації в системі дистанційного (змішаного) навчання» (грудень 2020 р. - лютий 2021 р.)

– доц. *Баскакова Л. В.* – підвищення кваліфікації у Інституті післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання за програмою «Організація підсумкового контролю знань у дистанційному форматі на базі LMS Moodle» (07-16 грудня 2020 року);

– доц. *Тітенко Г. В.* – підвищення кваліфікації у Інституті післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання за програмою «Організація підсумкового контролю знань у дистанційному форматі на базі LMS Moodle» (07-16 грудня 2020 року);

– доц. *Карпов В. Г.* – підвищення кваліфікації у Інституті післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання за програмою «Організація підсумкового контролю знань у дистанційному форматі на базі LMS Moodle» (07-16 грудня 2020 року);

– ст. викл. *Решетова О. І.* – підвищення кваліфікації в Центрі післядипломної освіти за освітньою програмою «Конструювання дистанційних курсів для системи змішаного навчання у закладах освіти» (05 травня 2021 року);

– доц. *Кулик М. І.* – підвищення кваліфікації в Центрі післядипломної освіти за освітньою програмою «Конструювання дистанційних курсів для системи змішаного навчання у закладах освіти» (05 травня 2021 року);

– доц. *Кучер А. В.* – підвищення кваліфікації в Центрі післядипломної освіти за освітньою програмою «Технології дистанційного навчання у закладах вищої та фахової перед вищої освіти» (29 грудня 2020 року).

– проф. *Ачасов А. Б.* – міжнародне наукове та педагогічне стажування на IV Міжнародному науковому конгресі «Society of Ambient Intelligence» з 20 січня по 20 квітня 2021 р., загальний обсяг годин – 180, кількість ECTS – 6

– доц. *Тітенко Г. В.* – міжнародне наукове та педагогічне стажування на IV Міжнародному науковому конгресі «Society of Ambient Intelligence» з 20 січня по 20 квітня 2021 р., загальний обсяг годин – 180, кількість ECTS – 6

На виконання п. 2.11. «Новітні психолого-педагогічні технології навчання» викладачі пройшли стажування на курсах

2020-2021 н. р.:

- інж. I кат. Шаповалова В. О. – підвищення кваліфікації у Центрі післядипломної освіти за освітньою програмою «Українська мова-професійне спрямування».

Кафедрою розроблено кафедральну програму розвитку електронного (дистанційного) навчання на найближчі 5 років.

На виконання Проєкту 2.12. «Модернізація матеріально-технічного та програмного забезпечення навчального процесу»

Оновлення програмного забезпечення :

Встановлення в комп'ютерних класах ННІ екології (ауд.476, 478, 483) вільного геоінформаційного програмного забезпечення, а саме: QGIS, TNTmips, EasyTrace.

За напрямом 3. Каразінський університет у глобальному науковоосвітньому просторі у 2025 році

На виконання п. 3.6. «Міжнародні грантові програми»:

Участь у виконанні Грантів та проєктів:

1) Проєкт “Інтегрована докторська школа з екологічної політики, управління та технологій - INTENSE” (2017-2020 рр);

2) Грант за проєктом Еразмус+ «INTENSE: Комплексна докторська програма з екологічної політики, менеджменту природокористування та техноекології» (586471-EPP-1-2017-1-EE-EPPKA2-SBHE-JP). Керівник – Тітенко Г. В.

За напрямом 4. Інфраструктура каразінського університетського життя у 2025 році

На виконання п. 4.4. **Сучасна університетська бібліотека** проведено роботу з розміщення навчальної та методичної літератури в репозиторії Університету. До даного списку входять монографії, навчально-методичні посібники, методичні вказівки та наукові статті викладачів та аспірантів кафедри.

За напрямом 5. Університетський менеджмент у 2025 році

На виконання п. 5.5. **«Професійне зростання»** - захист докторської дисертації доцентом кафедри Анатолієм Васильовичем Кучером.

На виконання п. 5.7. «Справедливе заохочення»:

За підсумками роботи у 2020 році Премією імені В. Н. Каразіна II ступеня було нагороджено доцента кафедри екології та менеджменту довілля навчально-наукового інституту екології Анатолія Васильовича Кучера премією.

Проблеми, завдання, пропозиції:

Беззаперечне дотримання засад демократії і рівності прав кафедр та викладачів у відповідності до Статуту та Кодексу цінностей Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та вимог положення «Про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна».

Планувати роботу кафедри на реалізацію Стратегії розвитку Університету та досягнення цілей Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна у сфері якості на поточний рік, підтримання його високого іміджу, роботи на його міжнародний рейтинг.

Завдання та перспективи:

1. Забезпечення набору, шляхом розширення методів роботи з абітурієнтами (соцмережі, інтернет-зв'язок, особисті траєкторії) та кола залучених верств населення.
2. Розробка нових освітніх програм, конкурентоздатних на ринку праці відповідно до європейських та світових норм.
3. Підготовка фахівців у відповідності до європейських та світових норм і стандартів, підвищуючи для цього науковий та методичний рівень викладачів та співробітників та залучаючи іноземних лекторів.
4. Пошук госпрозрахункових тем, договорів, грантів, підвищення комерціалізації наукових досліджень.
5. Активізація науково-дослідної роботи студентів, урізноманітнення її форм.
6. Розширення наукової роботи співробітників, публікації у виданнях з імпрест-фактором.
7. Оновлення матеріально-технічної бази.
8. Розробка сайту кафедри.
9. Підготовка нових дистанційних курсів, on-line лекцій.
10. Участь у наукових, науково-практичних конференціях, семінарах, симпозіумах тощо, в тому числі, міжнародних.
11. Продовження міжнародної діяльності у рамках Erasmus+ та залучення нових міжнародних учасників та партнерів на основі договорів з університетами.
12. Розробка відкритої веб-ГІС для оприлюднення результатів екологічних досліджень, що виконуються на кафедрі співробітниками, аспірантами і студентами для в ході наукової роботи.

В.о. завідувача кафедри
екології та менеджменту довкілля
д. с.-г. н., проф.

Андрій АЧАСОВ